

POSTANOWIENIE

Dnia 24 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania W.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 listopada 2016 r.,
zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt III AUa .../14,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z 14 czerwca 2016 r. odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawcy W.K. ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia.

Skargę kasacyjną wniesiono od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 22 stycznia 2015 r., który zmienił wyrok Sądu Okręgowego w [...] z 25 października 2013 r. i oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji pozwanego organu rentowego z 30 sierpnia 2012 r. Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem tym zmienił decyzję pozwanego i przyznał wnioskodawcy prawo do obliczenia emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresów pracy od 26 kwietnia 1985 r. do 31 grudnia 1992 r. oraz od 1 stycznia 1997 r. do 16 listopada 2006 r.

W skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia podano w kwocie 10.965 zł.

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z 14 czerwca 2016 r. sprawdził wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 25 § 1 k.p.c.) i ustalił, że wynosi 7.979 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi dwunastokrotność (art. 22 k.p.c.) różnicy między kwotą emerytury ustalonej w zaskarżonej decyzji (4.095,60 zł) a kwotą żądanej emerytury 4.760,51 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 10.000 zł, zatem skargę kasacyjną należało odrzucić jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c. i art. 398⁶ § 2 k.p.c.).

W zażaleniu wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c. poprzez odrzucenie skargi kasacyjnej, gdy wartość przedmiotu zaskarżenia przekracza 10.000 zł. Sąd Apelacyjny popełnił błąd w obliczeniach. Nie uwzględnił 68 miesięcy niespornych (zaliczonych przez organ rentowy z przelicznikiem 1,8 w decyzji), co wpłynęło na ustalenie zaniżonej wartości przedmiotu zaskarżenia. Stwierdził, iż przedmiotem sporu pozostają 223 miesiące z przelicznikiem 1,8 a 58 miesięcy ma przelicznik 1,2. Wyliczając hipotetyczną emeryturę Sąd pominął 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8, uznanych i zaliczonych przez pozwanego w decyzji z 30 sierpnia 2012 r. Sąd Apelacyjny w wyliczeniu nie uwzględnił niespornego okresu zatrudnienia, co wpłynęło na wyliczoną wysokość hipotetycznej emerytury skarżącego i legło u podstaw odrzucenia skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie uzasadnia uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Apelacyjny w postanowieniu z 14 czerwca 2016 r. nieprawidłowo ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na 7.979 zł. W uzasadnieniu postanowienia podał, że przedmiotem sporu było zastosowanie przelicznika 1,8 do okresu pracy górniczej od 26 kwietnia 1985 r. do 31 grudnia 1992 r. (czyli okresu 7 lat i 8 miesięcy, tj. 92 miesięcy) i od 1 stycznia 1997 r. do 16 listopada 2006 r. („10 lat, 11 miesięcy, tj. 131 miesięcy”) – łącznie w odniesieniu do 223 miesięcy pracy górniczej.

Ujawnia się tu błąd matematyczny, gdyż zawyżono liczbę miesięcy w drugim okresie, czyli od 1 stycznia 1997 r. do 16 listopada 2006 r. Nie jest to okres 10 lat i 11 miesięcy. To zawyżenie przeniosło się na wyliczenie w tym postanowieniu hipotetycznej emerytury, wedle algorytmu podanego w decyzji pozwanego z 30 sierpnia 2012 r., który nie jest kwestionowany co do zgodności z ustawą.

Choć Sąd Apelacyjny tego nie podał, to algorytm wyliczenia emerytury wynika z art. 51 i art. 53 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Górniczą pracę górniczą zwiększa się przelicznikiem 1,8 a pracę na odkrywce w kopalni węgla brunatnego zwiększa się przelicznikiem 1,2.

Podstawowa wadliwość wynika więc z przyjęcia przez Sąd Apelacyjny w wyliczeniu żądanej przez skarżącego emerytury 223 miesięcy z przelicznikiem 1,8 w sytuacji, gdy sporna liczba miesięcy z takim przelicznikiem nie przekracza 213 miesięcy. Tylko tyle, czyli 213 miesięcy z przelicznikiem 1,8 było spornych. Wynika to z karty przebiegu zatrudnienia sporządzonej przez ZUS i znajdującej się w aktach rentowych. Podano w niej, że wnioskodawca ma okresy górnicze z przelicznikiem 1,2 (sporne) w ilości 17 lat i 9 miesięcy, czyli łącznie 213 miesięcy oraz z przelicznikiem 1,8 w ilości 5 lat i 8 miesięcy, czyli 68 miesięcy. Te drugie, czyli 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8 nie były sporne. Łącznie skarżący ma 281 miesięcy pracy górniczej (213 + 68). Przedmiotem sporu był okres od 26 kwietnia 1985 r. do 31 grudnia 1992 r. oraz od 1 stycznia 1997 r. do 16 listopada 2006 r. i o tych okresach orzekł Sąd Okręgowy w [...] wyrokiem z 25 października 2013 r., uwzględniając odwołanie. Nie jest to jednak okres 223 miesięcy, lecz krótszy. W hipotetycznym wyliczeniu emerytury Sąd zawyżył więc liczbę miesięcy z przelicznikiem 1,8. Natomiast niesporny w decyzji był okres 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8.

Nie bez racji jest więc zarzut zażalenia, że w wyliczeniu emerytury nie powinna być pominięta liczba 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8 jako niesporna. Tymczasem w wyliczeniu żądanej emerytury, przedstawionym w postanowieniu Sądu z 14 czerwca 2016 r. w ogóle nie ma takiej wartości, czyli wynikającej z niespornych 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8. Wydaje się, że Sąd Apelacyjny źle odczytał zakres przedmiotu sporu. Nie tylko ze względu na zawyżenie liczby

miesiący wynikającej ze spornego okresu, która jest mniejsza niż 223 r. W dalszej kolejności być może przyjął, że skoro ubezpieczony ma łącznie 281 miesięcy pracy górnej, to reszta, czyli po odjęciu 223 od 281, wnosi 58 miesięcy z przelicznikiem 1,2. Te 58 miesięcy z przelicznikiem 1,2 wprowadzono do wyliczenia, lecz bez racjonalnego (konkretnego) uzasadnienia. Rzecz bowiem w tym, iż skarżący żąda uwzględnienia przelicznika 1,8 do wszystkich 281 miesięcy pracy górniczej, przy czym 68 miesięcy pozostaje poza sporem, bo koreluje z okresami pracy górniczej przyjętymi przez ZUS w karcie przebiegu zatrudnienia i w decyzji.

Punktem odniesienia jest więc ta sama liczba miesięcy pracy górniczej, czyli 281. W tej liczbie spornych jest 213 miesięcy z przelicznikiem 1,2 a niespornych jest 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8. Skarżący nie wprowadził żadnego novum, czyli żądał zastosowania przelicznika 1,8 do 213 miesięcy. To co jest niesporne, czyli 68 miesięcy z przelicznikiem 1,8 nie powinno być pominięte. Wartości te skarżący wprowadził do swojego wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia i nie można nie stwierdzić, że wedle przedstawionego przezeń wyliczenia emerytura wynosi 5.009,31 zł. Miesięczna różnica wynosi zatem 913,71 zł (5.009,31 zł – 4.095,60). Wartość przedmiotu zaskarżenia byłaby więc wyższa niż 10.000 zł (913,71 zł x 12).

W powyższej analizie pominięto pozostałe składowe emerytury, czyli część socjalną (24% kwoty bazowej), zwykłe okresy składowe (88 miesięcy) i nieskładowe (13 miesięcy). Są to elementy (części) emerytury niesporne i ich wartości składowe są takie same w wyliczeniu Sądu sprawdzającym wartość przedmiotu zaskarżenia i w wyliczeniu skarżącego przedstawionym w zażaleniu. W tej części wartości te nie różnią się od wartości podanych przez pozwanego w decyzji. Zauważony i omówiony spór dotyczy 281 miesięcy pracy górniczej, a ściślej tylko 213 miesięcy z przelicznikiem 1,2. Ta wartość waży na wyliczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia. Ostatecznego wyliczenia i sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia powinien dokonać Sąd Apelacyjny zważając na powyższą analizę i ocenę.

Tytułem podsumowania należy podać, że nie są sporne okresy składowe zwykłe i nieskładowe, lecz jedynie zastosowanie przelicznika 1,8 do 213 miesięcy pracy górniczej, dla których w decyzji przyjęto przelicznik 1,2.

Różnice w wyliczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia przedstawia następujące zestawienie:

	decyzja ZUS	wyliczenie Sądu	wyliczenie skarżącego			
m-ce z przelicznikiem 1,8	68	223	213+68+281			
m-ce z przelicznikiem 1,2	213	58				
łącznie m-ce górnicze	378= 68x1,8 + 213x1,2	471=223x1,8+ 58x1,2	505,8=281x1,8			
wyliczenie emerytury						
24% kw. bazowej 2.974,69 zł	713,93 zł	713,93 zł	713,93 zł			
łącznie m-ce gór. x 1,3% : 12 x pw	2.702,56 zł	3.367,47zł	3.616,27zł			
zwycię 88 m-cy x 1,3% : 12 x pw	628,95 zł	628,95 zł	628,95 zł			
nieskładkowe 13 m-cy x 0,7% : 12 x pw	50,16 zł	50,16 zł	50,16 zł			
razem emerytura	4.095,60 zł	4.760,51zł	5.009,31zł			

„pw” to podstawa wymiaru w kwocie 6.599,65 zł

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 1 pkt 1 i § 3 k.p.c.).

kc